

Yeni Yargı Paketi yasalaştı

TBMM Genel Kurulu'nda, kamuoyunda "yeni yargı paketi" olarak bilinen TCK ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı kabul edilerek yasalaştı.

Kamuoyunda "Yeni Yargı Paketi" olarak bilinen, Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalaştı.

Kanuna göre, esrar elde etmek amacıyla kenevir ekimi yapan kişiye verilen 1 yıldan 7 yıla kadar olan hapis cezası, 4 yıldan 12 yıla çıkarılıyor.

Özellikle kendi kullanımı için ihtiyaç duyduğu esrarı elde etmek amacıyla kenevir ekimi yapan kişi, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacak.

Kanun, bölge idare mahkemelerinin oluşumunu yeniden düzenliyor.

Bölge idare mahkemeleri; başkanlık, başkanlar kurulu, daireler, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu ve müdürlüklerden oluşacak. Bölge idare mahkemelerinde, biri idare diğeri vergi olmak üzere en az 2 daire yer alacak. Gerekli hallerde dairelerin sayısı, Adalet Bakanlığı'nın teklifi üzerine HSYK tarafından artırılıp azaltılabilecek.

Bölge idare mahkemelerinin görevleri arasında, istinaf başvurularını inceleyip karara bağlamak da yer alacak. Bölge idare mahkemeleri ayrıca, yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını kesin karara bağlayacak.

Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi başkanı ile daire başkanlarından oluşacak. Başkanlar kurulu eksiksiz toplanacak, çoğunlukla karar verecek.

Danıştay daire başkanı ve üyeleri, istekleri üzerine HSYK tarafından bölge idare mahkemesi başkanlığına veya daire başkanlığına dört yıllığına atanabilecek. Her daire, bir başkan ve 2 üyenin katılımıyla toplanacak. Görüşmeler gizli yapılacak, kararlar çoğunlukla verilecek.

3 ay içinde kurulacak

Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'da öngörülen, tek hakimle çözümlenecek davalara ilişkin parasal sınırın her takvim yılı başında yeniden değerlendirilmesinde artırılması sırasında, 10 milyon lirayı aşmayan bölüm yerine bin lirayı aşmayan kısım dikkate alınmayacak.

Adalet Bakanlığı, 3 ay içinde bölge idare mahkemelerini kuracak. Mevcut bölge idare mahkemeleri, ilan tarihine kadar faaliyetlerine devam edecek. İlan tarihi itibarıyla, mevcut bölge idare mahkemelerinde bulunan dosyalar; yargı çevreleri dikkate alınarak kurulan bölge idare mahkemelerine devredilecek.

İvedi yargılama usulü geliyor

Kanun, idari yargılamaya "ivedi yargılama usulünü" getiriyor.

İvedi yargılama usulü, ihaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemleri, acele kamulaştırma

işlemleri, Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları, Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca yapılan satış, tahsis ve kiralama işlemleri, Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç çevresel etki değerlendirmesi sonucu alınan kararlar, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun çerçevesinde alınan Bakanlar Kurulu kararlarından doğan uyuşmazlıklar hakkında uygulanacak.

İvedi yargılama usulünde, dava açma süresi 30 gün olacak. 7 gün içinde ilk inceleme yapılacak, dava dilekçesi ile ekleri tebliğe çıkarılacak.

Savunma süresi, dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 15 gün olacak, bu süre bir defaya mahsus en fazla 15 gün uzatılabilecek. Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin verilecek kararlara itiraz edilemeyecek. Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç 1 ay içinde karara bağlanacak.

İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde istinaf yoluna başvurulabilecektir. Ancak konusu 5 bin lirayı geçmeyen vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında verilen idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlar kesin olup, bunlara karşı istinaf yoluna başvurulamayacaktır.

Bölge idare mahkemelerinin temyize açık olmayan kararları kesin olacaktır.

İvedi yargılama usulüne tabi olan davalarda istinaf yoluna başvurulamayacaktır.

Hangi kararlar temyiz edilecek?

Danıştay dava dairelerinin nihai kararları ile bölge idare mahkemelerinin; düzenleyici işlemlere karşı açılan iptal davaları, konusu yüz bin lirayı aşan vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan davalar, belli bir meslekten, kamu görevinden veya öğrencilik statüsünden çıkarılma sonucunu doğuran işlemlere karşı açılan iptal davalar, belli bir ticari faaliyetin icrasını süresiz veya 30 veya daha uzun süreyle engelleyen işlemlere karşı açılan iptal davaları, müşterek kararnameyle yapılan atama, naklen atama ve görevden alma işlemleri ile daire başkanı ve daha üst düzey kamu görevlilerinin atama, naklen atama ve görevden alma işlemleri hakkında açılan iptal davaları ile imar planlar, parselasyon işlemlerinden kaynaklanan davalar ile Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ve Kültür varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nca itiraz üzerine verilen kararlar ile Boğaziçi Kanunu'nun uygulanmasından doğan davalarda verilen kararlar, Danıştay'da, kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde temyiz edilebilecektir.

Temyiz edilecek diğer kararlar

Maden, taşocakları, orman, jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ile ilgili mevzuatın uygulanmasına ilişkin işlemlere karşı açılan davalar, ülke çapında uygulanan öğrenim ya da bir meslek veya sanatın icrası ve kamu hizmetine giriş amacıyla yapılan sınavlar hakkında açılan davalar, liman, kruvaziyer limanı, yat limanı, marina, iskele, rıhtım, akaryakıt ve sıvılaştırılmış petrol gazı boru hattı gibi kıyı tesislerine işletme izni verilmesine ilişkin mevzuatın uygulanmasından doğan davalar, Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanun ile Yap-İşlet-Devret Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi

Hakkında Kanun'un uygulanmasından doğan davalar, Serbest Bölgeler Kanunu'nun uygulanmasından doğan davalar, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun uygulanmasından doğan davalara da Danıştay'da, kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde temyiz imkanı getiriliyor.

Danıştay, temyiz incelemesi sonunda kararı hukuka uygun bulursa onayacak. Kararın sonucu hukuka uygun olmakla birlikte gösterilen gerekçeyi doğru bulmaz veya eksik bulursa kararı gerekçesini değiştirerek; kararda yeniden yargılama yapılmasına ihtiyaç duyulmayan maddi hatalar ile düzeltilmesi mümkün eksiklik veya yanlışlıklar varsa da kararı düzelterek onayacak.

Danıştay, temyiz incelemesi sonunda, görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması, hukuka aykırı karar verilmesi, usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunmasından dolayı kararı bozacak.

Temyiz incelemesi

Temyiz incelemesi sonucunda verilen karar, dosyayla birlikte kararı veren merciye gönderilecek. Temyiz incelemesi sonucunda verilen bozma kararı üzerine ilgili mercii, dosyayı öncelikle inceleyecek ve varsa gerekli tahkik işlemlerini tamamlayarak yeniden karar verecek.

Bölge idare mahkemesi, Danıştayca verilen bozma kararına uyabileceği gibi kararında ısrar da edebilecek. Danıştay'ın bozma kararına uyulduğu takdirde, bu kararın temyiz incelemesi bozma kararına uygunlukla sınırlı olarak yapılacak. Bölge idare mahkemesi, bozmaya uymayarak kararında ısrar ederse, ısrar kararının temyizi halinde, talep, konusuna göre Danıştay İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulu'nca incelenecek ve karara bağlanacak. Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları kararlarına uyulması zorunlu olacak.

İdari yargıda istinaf kanun yolunun kabul edilmesinin zorunlu sonucu olarak, kanun yararına temyiz kurumunda değişiklik yapıldı. Buna göre, idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar aleyhine kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilecek.

Bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümler, bölge idare mahkemelerinin tüm yurtda göreve başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanacak. Bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yollarına ilişkin hükümler uygulanacak.

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda öngörülen parasal sınırların, her takvim yılı başında yeniden değerlendirilmesinde artırılması sırasında bin Türk Lirası'nı aşmayan bölümü dikkate alınmayacak.

Hukuk ve ceza dairelerine düzenleme

Kanuna göre, Yargıtay dairelerinin hukuk veya ceza dairesi olarak sayıları belirtilmeksizin toplam 38 daire olduğu hükme bağlandı. Bunların kaçının hukuk, kaçının ceza dairesi olacağına ve bu daireler arasındaki iş bölümüne Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından karar verilecek.

Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu'nu oluşturan daire başkanları ve üyelerin sayısı, daha katılımcı ve çoğulcu bir kurul oluşturulmasını sağlamak amacıyla 8'den 12'ye çıkarılacak. Yedek üyelerin sayısı da 4'ten 8'e yükseltilecek. Böylece daha çok sayıda daire başkan ve üyelerinin Birinci Başkanlık Kurulu'nda temsili sağlanacak.

Başkanlar Kurulu'nun hazırladığı işbölümü karar tasarısı üzerinde, Büyük Genel Kurul'da değişiklik teklif edilebilmesi için gerekli üçte bir oranı, 10'da bir olacak şekilde değiştirilecek.

Yargıtay Genel Sekreter Yardımcısı olabilmek için birinci sınıfa ayrılmış olma şartı aranacak.

Yargıtay Birinci Başkanı seçilmek için en az 10 yıl, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Birinci Başkanvekili ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili seçilebilmek için en az 5 yıl, daire başkanı seçilebilmek için ise en az 3 yıl Yargıtay üyeliği yapma zorunluluğu olacak.

Yargıtay Genel Sekreteri'nin nitelikleri, seçimi ve görev süresi de düzenlenecek. Genel Sekreter, en az 5 yıl Yargıtay üyeliği yapmış olanlar arasından Yargıtay Birinci Başkanı tarafından seçilecek. Genel Sekreter, kural olarak 2 yıl görev yapacak. Görevi sona eren genel sekreter, bir kez daha seçilebilecek.

Her üye ancak bir adaya oy verebilecek

Yargıtay tarafından aday gösterilecek 5 aday içinden, Cumhurbaşkanı'nca seçilmesi öngörülen Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili için Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nda aday gösterme sırasında, her üyenin ancak bir adaya oy verebilmesi esası getiriliyor.

Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu'na, hukuk ve ceza daire başkanları arasından üçer asıl ve ikişer yedek üye, hukuk ve ceza dairelerinde üye olarak görev yapanlar arasından da üçer asıl ve ikişer yedek üye seçilecek. Böylece, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu'nun üye sayısı 8'den 12'ye çıkarılacak. Ayrıca Birinci Başkanlık Kurulu'na üye seçilebilmek için, 3 yıl Yargıtay üyeliğinde çalışmış olmak şartı aranacak.

Yargıtay'da, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 gün içinde Genel Sekreter ve genel sekreter yardımcıları, 7 gün içinde Birinci Başkanlık Kurulu yeniden belirlenecek. Belirlenen Birinci Başkanlık Kurulu 10 gün içinde, iş durumunu dikkate alarak, ceza ve hukuk dairelerinin sayısı ile bu daireler arasındaki iş bölümüne ilişkin karar tasarısını hazırlayacak ve Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nun onayına sunacak.

Yargıtay Büyük Genel Kurulu, tasarımı 5 gün içinde karara bağlayacak. Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nun iş bölümünü onaylanmasına ilişkin kararı Resmi Gazete'de yayımlanacak. Yayımlanma tarihinden itibaren 10 gün içinde uygulanmaya başlanacak.

Birinci Başkanlık Kurulu, iş bölümüne ilişkin kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından itibaren 10 gün içinde, dairelerin iş durumunu ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak Yargıtay'ın daire başkanları, üyeleri ve tetkik hakimlerinin hangi dairelerde görev yapacağını yeniden belirleyecek.

Siyasi partilerin amblem ve rumuz kullanımı

Siyasi partilerin amblem kullanmasına sınırlama getirilecek. Tüzüklerinde Anayasa

Mahkemesi'nce temelli kapatılan veya siyasi parti siciline kayıtlı bulunan siyasi partilerin isimleri, amblemleri ve rumuzlarını aynen veya iltibasa mahal verecek şekilde kabul eden veya kullanan siyasi parti aleyhine Anayasa Mahkemesi'ne, cumhuriyet başsavcılığınca resen veya ilgili siyasi partinin talebi üzerine yazıyla başvurulacak.

Anayasa Mahkemesi, 30 gün içinde isim, amblem ve rumuzların siyasi partiler siciline kayıt önceliğine göre yapacağı incelemede aykırılık görürse, aykırılık teşkil eden isim, amblem ve rumuzların hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden silinmesine karar verecek.

Siyasi partiye usulsüz üye kaydedilmesi

Siyasi partiye yazılı üyelik başvurusu bulunmayan veya mevcut olmayan kişileri gerçeğe aykırı üye kaydedenlere 1 aydan 3 aya kadar hapis ve 50 günden 250 güne kadar adli para cezası verilecek.

Siyasi Partiler Kanunu'na göre tutulacak sicil, dosya, defter ve kayıtlar, elektronik ortamda da tutulabilecek. Ancak form veya sürekli form şeklinde tutulacak defterler, kullanılmaya başlanmadan önce her bir sayfasına numara verilerek ve onaylatılarak kullanılabilir. Onaylı sayfalar kullanıldıktan sonra defter haline getirilerek muhafaza edilecek.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nda, siyasi parti sicillerine işlenmek üzere elektronik ortamda veri aktarımı ancak siyasi parti genel merkezleri tarafından ve bu işlerle görevlendirilecek kişilerce yerine getirilecek.

Personel eğitim merkezi kurulacak

Adalet Bakanlığı personelinin adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimini yapacak Personel Eğitim Merkezleri kurulacak. Adli ve idari yargı hakim ve savcılarına yönelik meslek içi eğitim ücretsiz olacak. Adli ve idari yargı hakim ve savcılarını ile askeri yargı hakim ve savcılarını da meslek içi eğitimlerini Türkiye Adalet Akademisi'nde yapabilecek.

Tek hakimli asliye ticaret mahkemeleri, bazı davalar bakımından heyet mahkemeleri haline getirilecek. Yeni düzenleme ile asliye ticaret mahkemelerinde bir başkan ile yeteri kadar üye bulunacak. Değeri 250 bin liranın üzerinde bulunan davalarda ticaret mahkemeleri heyet halinde karar verecek, 300 bin liranın altında kalan davalarda ise tek hakim karar verebilecek.

Sulh ceza mahkemeleri kaldırılacak

Sulh ceza mahkemeleri kaldırılacak, bu mahkemelerin görevi asliye ceza mahkemesine devredilecek. Soruşturma aşamasında hakim tarafından verilmesi gereken kararları almak, işleri yapmak ve bunlara karşı gerçekleşen itirazları incelemek amacıyla sulh ceza hakimliği kurulacak.

Yargıtay daire başkanı ve üyeleri arasından, bölge adliye mahkemesi başkanlığı ve daire başkanlıkları ile cumhuriyet başsavcılığına atanma usulü yeniden düzenleniyor. Buna göre, Yargıtay daire başkanı ve üyeleri, HSYK tarafından bölge adliye mahkemesi başkanlığına, daire başkanlıklarına ve cumhuriyet başsavcılığına 4 yıllığına atanabilecek. Bu kişiler Yargıtay üyeliği sıfatını, kadrosunu, aylık ve ödeneği ile her türlü özlük haklarını muhafaza edecek. Bu görevde geçen süre Yargıtay üyeliğinde geçmiş sayılacak. Bu şekilde atananlar, Yargıtay üyeleri tarafından Yargıtay'da yapılan iş ve işlemlere katılamayacak ve HSYK

üyeliği seçimleri hariç, Yargıtay'daki seçimlerde aday olamayacak ve oy kullanamayacak. Bu şekilde atananlar, istekleri üzerine Yargıtay'daki görevlerine geri dönebilecek.

Bölge adliye mahkemesi başkanı ve daire başkanları, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş; daire üyeleri ise en az birinci sınıfa ayrılmış olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hakim ve savcılarını arasından HSKY'ca atanacak. Bölge adliye mahkemesi cumhuriyet başsavcılarını birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş; cumhuriyet savcılarını ise hakimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az 8 yıl görev yapan ve üstün başarısını ile bölge adliye mahkemesinde yararlı olacağı anlaşılan adli yargı hakim ve savcılarını arasından HSYK tarafından atanacak.

Adli yargı ilk derece mahkemeleri ile bölge adliye mahkemelerinin görev ve yetkilerine ilişkin kanunun, "bölge adliye mahkemesi başkan ve üyeleri ile cumhuriyet başsavcısı ve cumhuriyet savcılarının şahsi suçlarıyla ilgili yapılacak soruşturma ve kovuşturma işlemlerini düzenleyen" fıkraya, hükmün daire başkanlarını da kapsayıp kapsamadığı tartışmalarına yol açmaması amacıyla, "daire başkanları" ifadesi de ekleniyor.

Bölge adliye mahkemesi dairelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği kararlara karşı temyiz yolu açık olacak.

Bölge adliye mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri cumhuriyet başsavcılıkları ile bölge adliye mahkemeleri adalet komisyonlarının denetimlerini, ilgisine göre HSYK başmüfettişleri de yapabilecek.

Yargılama iznini Bakanlık verecek

TBMM Genel Kurulu'nda, kabul edilen Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a göre, bir yabancı, yabancı ülkede Türkiye'nin zararına rüşvet ve nüfuz ticareti suçu işlemesi halinde ve Türkiye'de bulunduğu takdirde yargılama yapılması Adalet Bakanı'nın iznine bağlı olmayacak.

Yabancı bir ülkede işlenen veya işlendiği iddia edilen bir suç nedeniyle yargılanan ya da mahkumiyet alan yabancılar, haklarında soruşturma olması halinde de iade edilebilecek.

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların cezaları artıyor

Kanun, cinsel dokunulmazlığa karşı suçların cezalarında önemli artışlar öngörüyor. Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlal eden kişiye, mağdurun şikayeti üzerine, 5 yıldan 10 yıla kadar hapis cezası verilecek. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması halinde verilecek ceza 2 yıl ile 5 yıl arasında olacak. Suçun, vücuda organ ya da bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda verilecek ceza, 12 yıldan az olmayacak. Bu suçun eşe karşı işlenmesi halinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikayetine bağlı olacak.

Suçun; beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı, kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, üçüncü derece dahil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey anne, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından, silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte, insanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi halinde bu

cezalar yarı oranında artırılacak.

Cinsel saldırı için başvuru için cebir ve şiddetin, kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması halinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanacak. Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü halinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilecek.

Cinsel istismara 15 yıla kadar hapis

Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, 8 yıldan 15 yıla kadar hapis cezasına çarptırılacak. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması halinde 4 yıl ile 8 yıl arasında ceza verilecek.

Cinsel istismarın vücuda organ ya da bir cisim sokularak gerçekleştirilmesi durumunda verilecek ceza, 16 yıldan az olmayacak.

Suçun; birden fazla kişi tarafından birlikte, insanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, üçüncü derece dahil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım ya da gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından ve kamu görevinin ya da hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde ceza yarı oranında artırılacak.

Cinsel istismarın, çocuklara karşı cebir veya tehditle ya da silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi halinde de cezalar yarı oranında fazlalaştırılacak. Cinsel istismar için başvuru için cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması halinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanacak. Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü halinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilecek.

Cebir, tehdit ve hile olmaksızın 15 yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacak.

Kanun, ensest ilişkilere ilişkin cezaları da düzenliyor. Suçun mağdur ile arasında evlenme yaşağı bulunan kişi tarafından işlenmesi halinde, şikayet aranmaksızın 10 yıldan 15 yıla kadar hapis cezası uygulanacak. Suçun, evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi tarafından işlenmesi halinde, şikayet aranmaksızın aynı ceza uygulanacak.

Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikayeti üzerine, 3 aydan 2 yıla kadar hapis cezasına ya da adli para cezasına hükmolunacak. Ancak suçun çocuğa karşı işlenmesi halinde 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası verilecek.

Suçun; kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım ya da gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından, aynı iş yerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle ve teşhir suretiyle işlenmesi halinde bu ceza yarı oranında artırılacak.

Bu suç nedeniyle mağdur işi bırakmak, okuldan ya da ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise

verilecek ceza bir yıldan az olamayacak.

Nitelikli hırsızlığa 7 yıla kadar hapis

Nitelikli hırsızlık suçunun 2 yıldan 5 yıla kadar olan cezası da 3 yıldan 7 yıla çıkarılıyor. Haksız yere bir yerin kilitlenmesini engellemek eylemi de nitelikli hırsızlık suçu kapsamında sayılacak.

Kişinin malını koruyamayacak durumda olmasından veya ölmesinden yararlanarak, elde veya üstte taşınan eşyayı çekip almak suretiyle ya da özel beceriyle, doğal afetin veya sosyal olayların meydana getirdiği korku veya kargaşadan yararlanarak, haksız yere elde bulundurulan veya taklit anahtarla, başka aletle kilit açarak ya da kilitlenmesini engelleyerek, bilişim sistemlerinin kullanılmasıyla, tanınmamak için tedbir olarak veya resmi sıfat takınarak, herkesin girebileceği yerde kilitlenerek ya da bina içinde muhafazaya alınan eşya ile büyük veya küçük baş hayvan hırsızlığının cezasının alt sınırı 3 yıldan 5 yıla, üst sınırı 7 yıldan 10 yıla çıkarılıyor.

Hırsızlık sonucu haberleşme, enerji, demiryolu ya da havayolu ulaşımı alanında kamu hizmetinin aksaması halinde iki kat ceza verilecek. Hırsızlık suçu gece işlenirse üçte bir oranında artırılacak ceza miktarı da yarı oranına yükseltiliyor.

Mala zarar verme suçunun nitelikli hallerinde 6 yıla kadar uygulanan hapis cezası 4 yıla kadar olarak değişiyor. Suçun artırılmasını gerektiren hallerde artırılacak ceza ise 2 katından bir katına düşürülüyor.

Uyuşturucu imal edene 30 yıla kadar hapis

Kanun, uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal, ithal veya ihraç eden kişi için verilen "10 yıldan az olmamak üzere hapis" cezasını, "20 yıldan 30 yıla kadar" artırıyor.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak ülke içinde satan, satışa arz eden, başkalarına veren, sevk eden, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden, bulunduran kişi 10 yıldan az olmamak üzere hapis cezasına çarptırılacak. Uyuşturucu veya uyarıcı madde verilen ya da satılan kişinin çocuk olması halinde, veren veya satan kişiye verilecek hapis cezası 15 yıldan az olamayacak.

İthal veya imalatı resmi makamların iznine bağlı olan uyuşturucu ve uyarıcı madde üretiminde kullanılan maddeyi ithal eden, imal eden, satan, satın alan, sevk eden, nakleden, depolayan veya ihraç eden kişiye verilecek ceza da 4 yıldan 8 yıla çıkarılıyor.

Bu suçların, 3 ya da daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında, suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde verilecek ceza bir kat artırılacak.

Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma ve özendirme suçunun 2 yıldan 5 yıla kadar olan hapis cezası, 5 yıldan 10 yıla kadar olacak.

Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden, bulunduran ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullananlar, 2 yıldan 5 yıla kadar hapisle cezalandırılacak. Bu

suçtan dolayı başlatılan soruşturmada 5 yıl süreyle kamu davası açılmasının ertelenmesine karar verilecek. Erteleme süresi zarfında şüpheli hakkında asgari 1 yıl süreyle denetimli serbestlik tedbiri uygulanacak.

Kişinin, erteleme süresi zarfında yükümlülüklerine veya uygulanan tedavinin gereklerine uygun davranmamakta ısrar etmesi, tekrar kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alması, kabul etmesi, bulundurması veya kullanması halinde kamu davası açılacak.

Yargı görevi yapma etkileme

Kanun, yargı görevi yapma etkileme suçunun unsurunda değişiklik yapıyor. Buna göre, yargı görevi yapma, bilirkişi veya tanığı etkileme fiili, yürütülen soruşturmada suç olmayacak. İki yıldan dört yıla kadar hapis cezası öngören bu eylemin teşebbüsü iltimas derecesini geçmezse 6 aydan 2 yıla kadar ceza verilecek.

Suç soruşturması veya kovuşturması sırasında kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk halleri de dahil olmak üzere, hakimler ve Cumhuriyet savcılarının verdikleri kararlar veya yaptıkları işlemler nedeniyle tazminat davaları ancak devlet aleyhine açılabilir. Devlet, ödediği tazminatı, görevini kötüye kullanan kamu görevlilerine bir yıl içinde rücu edecek.

Suçtan zarar görenler, takipsizlik kararlarına karşı en yakın yerdeki ağır ceza mahkemesine değil, aynı yerdeki ağır ceza mahkemesinin bulunduğu sulh ceza hakimliğine itiraz edecek.

Bölge adliye mahkemelerinin dosya üzerindeki ön inceleme sonucu verilecek kararları itiraza tabi olacak. Yargıtay'ın bazı temyiz incelemesi yetkileri de bölge adliye mahkemelerine devredilecek. Bölge adliye mahkemesi, duruşma sonunda istinaf başvurusunu esastan reddedecek veya ilk derece mahkemesi hükmünü kaldırarak, yeniden hüküm kuracak.

Adli para cezasını gerektiren suçlarda ilk derece mahkemelerinde verilen her türlü bölge adliye mahkemesi kararı temyiz edilemeyecek. On yıl veya daha az hapis cezasını veya adli para cezasını gerektiren suçlardan, ilk derece mahkemesince verilen beraat kararları ile ilgili olarak bölge adliye mahkemesince verilen beraat kararları ise temyiz edilebilecek.

Bölge adliye mahkemelerinin sadece eşya veya kazanç müsaderesine veya bunlara yer olmadığına ilişkin ilk derece mahkemesi kararlarıyla ilgili olarak istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararları; ilk derece mahkemelerinin görevine giren ve kanunda üst sınırı iki yıla kadar hapis cezasını gerektiren suçlar ve bunlarla ilgili adli para cezalarına ilişkin her türlü kararları; davanın düşmesine, ceza verilmesine yer olmadığına, güvenlik tedbirine ilişkin ilk derece mahkemesi kararlarıyla ilgili bölge adliye mahkemesince verilen bu tür kararlar veya istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararlar temyiz edilemeyecek.

Hasta tahliyelerine somut kriter

Ağır hastalık ya da engellilik nedeniyle cezanın infazının geri bırakılması şartlarında da daha net düzenlemeye gidiliyor.

Cezanın infazının geri bırakılması koşulu olarak, "toplum güvenliği bakımından tehlikelilik" unsuruna "ağır ve somut bir tehlike" kriteri ekleniyor. Böylece, ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum bakımından ağır ve somut bir tehlike oluşturmayan mahkumların cezalarının infazının geri bırakılması amaçlanıyor.

Düzenlemeye göre, ağır ve somut tehlike açıkça belirlenmediği ve gerekçelendirilmediği takdirde bu mahkumların cezasının infazı geri bırakılabilecek.

Ödenmeyen para cezası için kamuya yararlı iş

Adli para cezasının ödenmemesi nedeniyle cezası hapse çevrilen hükümlüler, denetimli serbestlikten yararlanamayacak.

Adli para cezasının ödenmemesi halinde uygulanacak yaptırımlarda da bazı yenilikler olacak. Hükümlünün, belli sürede adli para cezasını ödememesi halinde Cumhuriyet savcısının kararıyla, ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarı hapis cezasına çevrilecek. Hükümlünün 2 saat çalışması karşılığı bir gün olmak üzere kamuya yararlı bir işte çalıştırılmasına karar verilecek. Günlük çalışma süresi en az 2 en fazla 8 saat olacak. Hükümlü, hazırlanan programa ve denetimli serbestlik görevlilerinin uyarı ve önerilerine uymazsa, çalıştığı günler hapis cezasından mahsup edilerek, kalan kısmın tamamı açık ceza infaz kurumunda yerine getirilecek.

Hükümlü, hapis yattığı veya kamuya yararlı işte çalıştığı günlerin dışındaki günlere karşılık gelen parayı öderse, hapisten çıkartılacak veya kamuya yararlı işte çalıştırılması sona erecek.

Denetim süresinde tıbbi tedavi

Cezanın infazı tamamlandıktan sonra devam eden denetim süresi içinde, kendilerine yüklenen yükümlülüklerle ve yasaklara aykırı hareket eden mükerrerler, infaz hakimi kararı ile disiplin hapsine tabi tutulacak. Disiplin hapsinin süresi 15 günden az ve 3 aydan fazla olamayacak.

Çocuğa karşı işlenen bir suçtan dolayı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına veya müebbet hapis cezasına mahkumiyet halinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının 39 yılının, müebbet hapis cezasının 33 yılının, süreli hapis cezasının dörtte üçünün infaz kurumunda iyi halli olarak çekilmesi durumunda, koşullu salıverilmeden yararlanılabilecek.

Koşullu salıverme süreleri, TCK'nın 102. maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan cinsel saldırı suçundan, 103. maddesinde tanımlanan çocukların cinsel istismar suçundan, 104. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında tanımlanan reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan, 188. maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan dolayı hapis cezasına mahkum olanlar hakkında da uygulanacak.

Bu suçlardan dolayı hapis cezasına mahkum olanlar hakkında, cezanın infazı sırasında ve koşullu salıverildikleri takdirde denetim süresi içinde "tıbbi tedaviye tabi tutulmak", "tedavi amaçlı programlara katılmak", "suçun mağdurunun oturduğu ve çalıştığı yerleşim bölgesinde ikamet etmekten yasaklanmak", "mağdurun bulunduğu yerlere yaklaşılmaktan yasaklanmak", "çocuklarla bir arada olmayı gerektiren bir ortamda çalışmaktan yasaklanmak", "çocuklar hakkında bakım ve gözetim yükümlülüğünü gerektiren faaliyet icra etmekten yasaklanmak" tedavi ve yükümlülüklerle karar verilebilecek.

Bu tedbirler, çocuk failler hakkında uygulanmayacak.

Tebliğatlar elektronik ortamda yapılabilecek

Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a göre, Suç

Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ile Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunun uygulanması kapsamında yapılacak tebligatlar, elektronik ortamda yapılabilecek ve tebligata elektronik ortamda cevap verilmesi istenebilecek.

Elektronik tebligata ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmediği tespit edilen kişi, kurum veya kuruluşlara her tespit için 10 bin lira idari para cezası verilecek. Bir yıl içinde uygulanacak idari para cezasının toplam tutarı 250 bin lirayı geçemeyecek.

Teftiş Kurulu Başkanı ve başkan yardımcılarının atamaları

HSYK Genel Kurulu, Teftiş Kurulu Başkanı ve başkan yardımcılarını da atayacak. Genel Kurul, üyelerin hangi dairede asıl ve tamamlayıcı üye olarak görev yapacağına seçimle karar verecek. Genel Kurul, her dairenin kendi üyeleri arasından bir üyeyi o dairenin başkanı olarak seçecek. Adalet Bakanlığı Müsteşarı daire başkanı seçilemeyecek.

Genel Kurul, tetkik hakimliğine; hakimlik ve savcılık mesleğinde en az 5 yıl görev yapan ve üstün başarısı ile kurul hizmetlerinde yararlı olacağı anlaşılanlar arasından muvafakatları alarak, geçici veya sürekli çalıştırılmak üzere atama yapacak.

HSYK personeli taşraya atanabilecek

HSYK Genel Kurulu'nda görev yapan 657 sayılı kanuna tabi personel, genel sekreterin teklifi ve başkanın uygun görmesi üzerine, mükteseplerine uygun olarak Adalet Bakanlığı'nın merkez ve taşra teşkilatına atanabilecek.

Kurul müfettişleri, görevlerini yerine getirirken Teftiş Kurulu Başkanına; Teftiş Kurulu Başkanı ise HSYK Genel Kurulu'na karşı sorumlu olacak. Mevcut düzenlemede Teftiş Kurulu Başkanı, HSYK Başkanı'na karşı sorumluydu.

Teftiş Kurulu Başkanı ve başkan yardımcıları, birinci sınıf hakim ve savcılar arasından muvafakatleri alınarak Genel Kurul tarafından atanacak. Mevcut düzenlemede Teftiş Kurulu Başkan ve yardımcıları HSYK Başkanı tarafından atanıyordu.

Kurul müfettişleri, hakimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az 5 yıl görev yapmış ve üstün başarısıyla kurul müfettişliği hizmetinde yararlı olacağı anlaşılanlar arasından muvafakatleri alınarak Genel Kurul tarafından atanacak.

Teftiş Kurulu Başkanı; kanun, tüzük ve yönetmeliklerde gösterilen veya ilgili daire başkanı tarafından verilen benzeri görevleri yapacak veya yaptıracak. Mevcut düzenlemede, HSYK Başkanı'nın verdiği görevleri yapıyordu.

Yargıtay, Danıştay ve Türkiye Adalet Akademisi genel kurullarından seçilecek Kurul üyeliği için her üye, birinci sınıf adli ve idari yargı hakim ve savcılar arasından seçilecek kurul üyeliği için her hakim ve savcı; kendi aralarından seçilecek asıl ve yedek üyelerin toplam sayısı kadar aday için oy kullanabilecek; daha fazla sayıda aday için oy verilmesi durumunda oy pusulası geçersiz sayılacak. En fazla oy alan adaylar sırasıyla asıl ve yedek üye seçilmiş olacak.

HSYK Başkanı gereken hallerde Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilecek. Üye tam sayısının salt çoğunluğunun, görüşülecek konuyu da belirten yazılı talebi üzerine Başkan

Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırarak.

HSYK üyelerinin disiplin soruşturmasını Genel Kurul yapacak

HSYK üyeleri hakkındaki disiplin soruşturması ve kovuşturması, eskiden olduğu gibi HSYK Genel Kurulu tarafından yapılacak. HSYK Başkanı, ihbar veya şikayeti doğrudan ya da inceleme yaptırdıktan sonra Genel Kurul'a sunacak. Yapılan görüşme sonucunda, soruşturma açılmasına yer olmadığına ya da soruşturma açılmasına karar verilecek. Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde üyeler arasından gizli oyla üç kişilik soruşturma kurulu seçilecek. Soruşturma kuruluna en yüksek oyu alan, oyların eşit olması halinde yaşça büyük üye başkanlık edecek.

Kurulun seçimle gelen üyelerinin görevleriyle ilgili suçları ile kişisel suçları hakkındaki soruşturma ve kovuşturma izni işlemleri Genel Kurul tarafından; kovuşturma açılması kararı ve kovuşturma mercilerinin belirlenmesi ise gösterilen yetkili mercilerce yapılacak.

Kaçakçılık suçlarının cezası artırılıyor

Eşyayı, aldatici işlem ve davranışlarla gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokan kişi, bir yıl yerine iki yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasına hükmedilecek.

Belli bir amaç için kullanılmak veya işlenmek üzere ülkeye geçici ithalat ve dahilde işleme rejimi çerçevesinde getirilen eşyayı, hile ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

Kanundaki, "İhracat gerçekleştirmediği halde gerçekleştirilmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan" ibaresi, "İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleştirmediği halde gerçekleştirilmiş gibi gösteren ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik gösteren" şeklinde değiştirildi.

"Kaçakçılık suçunu işleyen kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır" ibaresi, yapılan bu değişiklikler doğrultusunda, yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarısından iki katına kadar artırılacak, ancak bu fıkranın uygulanması suretiyle verilecek ceza üç yıldan az olamayacak.

Özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amacı dışında başka bir kullanıma tahsis eden, satan veya devreden ya da bu özelliğini bilerek satın alan veya kabul eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası uygulanacak.

İhracı kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeden çıkaran kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli

para cezası ile cezalandırılacak.

İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleştirmediği halde gerçekleştirilmiş gibi gösteren ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik gösteren kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası öngörülecek.

Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın akaryakıt ile tütün, tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler olması halinde, verilecek cezalar yarısından iki katına kadar artırılabacak, ancak bu düzenlemenin uygulanması suretiyle verilecek ceza üç yıldan az olamayacak.

Ulusal marker uygulamasına tabi olup da Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun belirlediği seviyenin altında ulusal marker içeren veya hiç içermeyen akaryakıtı; ticari amaçla üreten, bulunduran veya nakleden, satışa arz eden veya satan, bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan, kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

Ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan ya da taklit veya yanıltıcı bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri taşıyan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri; ticari amaçla üreten, bulunduran veya nakleden, satışa arz eden veya satan, bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan kişi üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

Tanımlanan suçların konusunu oluşturan eşyanın değerinin fahiş olması halinde, verilecek cezalar yarısından bir katına kadar artırılabacak.

Somalı madencilerin ödenmeyen maaşları için düzenleme

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu gündemindeki Torba Yasa Tasarısı'ndaki Somalı madenciler için yapılması öngörülen düzenleme, tüm partilerin ortak önergesiyle Yeni Yargı Paketi'ne taşındı. Buna göre; Manisa'da taşkömürü ve linyit madenciliği alanında faaliyet gösteren, kazanın meydana geldiği Eynez Maden Ocağı işletmesinde 13 Mayıs 2014 tarihi itibarıyla sigortalı olanlara veya bunların hak sahiplerine son aylık net ücretleri esas alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca belirlenen sürede İşsizlik Fonu'ndan aylık ödeme yapılacaktır. Bu ödemelerde herhangi bir vergi ve kesinti olmayacaktır.

Soma Holding'e ait Eynez, Atabacası ve Işıklar maden ocağı işletmelerinde 13 Mayıs 2014 itibarıyla sigortalı olanlara işyerinin kapalı olduğu dönemle sınırlı olmak suretiyle işveren tarafından ödenmeyen ücretleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenen süreyle aylık olarak İşsizlik Fonu'ndan ödenecek ve yapılan bu ödemeler yasal faiziyle işverenden tahsil edilecektir.